

почитат занятието да бъде и презрително даже, стига да е леко, да не ги уморява, да не ги ограничава на едно място и вечер да бъдат в колибата си... Но от всичко друго най-приятно е на циганина да се храни от чужда пот. Той трябва или да открадне, или да си изпроси. А пък лъжата и клетвата са единствения негов капитал. Циганите всегда не пият, но когато отидат с жените си в кръчмата, изпиват по няколко кила вино, напият се добре, после се скарат и догдето не се сбият с жените си, не си отиват” (Димитров 1894: 81-82).

„И жените и мъжете са пъргави, но малко мързеливи, обичат кеф да правят като си осигурят за няколко дни хляба” (Казанлъшка искра 1924). И в контекста на тази констатация веднага изпъква образът на Ибрям Чилингир, описан с тънко чувство за хумор от неповторимия Чудомир: “Село, село, пусто село, откак се е заселило, все в тоя дълбок дол лежи... Едно спънато магаре къса лютивец из сухото й корито и с часове вече тропа на едно място като наказан новобранец. То е на майстор Ибрям Чилингир, който прави тънките свредлета. Той пък ето го хе, де лежи пред колибата си, гладен като бежанец. Цял ден се изтяга по корем, а вечер, като се завърнат от работа селяните, ако може да откара някой комат хляб, ще хапне, ако ли не, ще чака чак до сутринта, защото сега - освен него, магарето му и мене - няма никого в селото”.

„Мъжете на гребенарите рядко се виждат в градовете, където идват само за няколко часа в пазарен ден, за да купят, разменят или продадат кон.... И никога не предлагат услугите си за тежка или физическа работа...” (Petulengro 1915-16: 31-32).

Често влизат и в **конфликти със закона**. „Страхувахме се също от циганите, които са силни и смели и някои от тях бяха прочути разбойници... Макар че кражбите сурово се наказваха (в Османската империя – б.а.), все пак се вършеха често, а циганите бяха много опитни в този занаят” (Английски пътеписи 1987: 182 – Е. Браун, 1669 г.).

„ - Къде са алтъните от сандъка за разноски? - Бога ми, те са у циганина, слуга на агата-стопанин на къщата - каза той... Погледнахме за него и нашият домовладика позна... своя циганин с одърпан вид, променени дрехи, качен на едно магаре с една лека жена.... Стопанинът на къщата незабавно накара да разпънат на ъгъла на една от благотворителните постройки на чаршията неговия слуга циганин, с което беше дадено назидаване на другите цигани...” (Челеби 1972: 133).

В годините на упадък на Османската империя често обект на посегателство са и българските къщи. През януари 1878 г., когато след първото